PADANGSCH
NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

1860. ZATURDAG, 13 OCTOBER. No. 41.

Hoofd-Bureau te *Padang* bij *R. H. van Wijk Rzn.* Te *Batavia* bij *H. M. van Dorp.* Agent voor de Padangsche Bovenlanden *O. E. Hansen Jr.* te *Padang-Pandjang.*

prijs per halfjaar voor PADANG	*f*	7.50
,, ,, ,, ,, SUMATRA	„	10,00
,, ,, ,, ,, JAVA	„	12.50
,, ,, ,, ,, NEDERLAND	„	15,00

De prijs der Advertentien is *f* 1.— voor 10 woorden.
Bij herhaling betaalt men de helft.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Brieven franco.

Vervolg van No. 40.

Wanneer wij met dierlijke stoffen en met zulke deelen daarvan beginnen, welke tot de huid, het haar en de wol behooren, zoo vinden wij, dat het vel van den hondvisch gebruikt wordt om eene schavende substantie, even als het zandpapier te bereiden. De aalsvellen worden bij de Amerikanen tot touwen en zweepriemen verwerkt. Het vel der meerzwijnen en walrussen wordt tot leder gelooid. De huid van den alligator, wordt in Texas tot leder gelooid, wat zeer op schoon kalfsleder gelijkt. Slangenhuid wordt bereid om chagrin na te bootsen, oude laarzen en schoenen worden in de Monmouth street en in Pethicoat Lane verbeterd, de scheuren met »clobber" gestopt, die men uit gewreven kool en deeg maakt, zoodat zij dan nog een tijd lang nuttige diensten bewijzen kunnen. In Yorkshire zijn handelaren in afval, welke alle stukjes in de wollenfabrijken opkoopen en ze verkoopen aan de "shoddij-fabrijkanten in Leeds, Dewsbury en Batley. Die fabrijkanten verwerken het tot shoddy of mungo, vermengen het met een weinig nieuwe wol en spinnen en weven daaruit broadeloth, eene soort van fijn doek, doeskins, matrozenkleeden, drogette, grove tapijten, en zakdoeken. Wollen lompen, zoo smerig zij zijn mogen, worden opgekocht, in stukken gereten en in eene mindere soort van shoddy veranderd en tot de goedkoopste soorten van matrozendoeken, beaverteens, petershams, mohairs, talmr's, raglans, paletots en andere wollen fabrijkaten met trotsche benamingen verwerkt. Zoo als men wil, reproduceert Leeds alleen in het jaar uit de lompen zooveel wol, als de vachten van 400,000 schapen opleveren. Deze lompen zijn de overblijfselen van afgedragene kleedingstukken, snippers van de kleermakerswinkels, oude wollen kousen, tapijten, enz. Ook worden tot aanvulling van den inlandschen voorraad groote hoeveelheden van buiten 's lands aangevoerd. Een gering deel wordt door de tapijtwerkers gebruikt en een ander gedeelte, vooral de afval van tapijten, dient tot vulling van matrassen en ook als een ingrediënt bij de bereiding van Pruissisch blaauw. Al die zachte stoffen voor dameskleeding, bekend onder de namen van balzerines, orleans, koburgs, alpaca's worden thans door vermenging van wol en katoen nagemaakt.

Deze gemengde stoffen ondergaan, wanneer zij door lange dragt versleten zijn, eene metempsychose; men bezigt chemicaliën, om het katoen te vernietigen en het overblijfsel wordt dan met een weinig wol tot nieuwe stof bewerkt. Het is daarom niet onwaarschijnlijk, dat iets van de wol in het tegenwoordige balzerinen kleed eener dame een deel uitgemaakt heeft van den overjas van haren man in het vorig jaar. Koehaar wordt gebruikt voor de bereiding van vilt, touwen, tapijten en als surrogaat voor paardenhaar, en als het menschelijk vernuft geene verdere aanwending voor het fabrijkwezen van het een en ander weet te verzinnen, dan is de landman nog steeds geneigd om het als meststof te gebruiken; 2½ ℔ lompen zouden even zooveel vruchtbaar makende kracht bevatten, als 100 ℔ stalmest.

Wanneer wij ons nu tot het geraamte en de inwendige deelen van het dier wenden, dan zullen wij zien, dat de waarde, uit de geringste zaken ontstaan, niet minder opmerking verdient. Van de beenderen worden de beste gedeelten voor mesheften, voor draaiwerk en tot eene menigte andere voortbrengselen verwerkt. Eenige gedeelten worden ook voor de bereiding van beenzwart of dierlijke kool gebruikt. Anderen worden gekookt om lijm voor verwers en doekmakers daaruit te winnen, en al het overige wordt tot mest voor de landbouwers vermalen. Zoo als men zegt, wordt in Engeland de vast ongelooflijke som van 800,000 pd. st. (*f* 9,600,000) jaarlijks voor beenderen betaald. Horens en Hoeven gebruikt men tot zooveel doeleinden, dat het naauwelijks mogelijk zou zijn die op te noemen. Vele waardvolle chemische stoffen bekomt men uit deze bron. Afschraapsel van balein dient tot vulling van kussens, sieraden en bereiding van Pruissisch blaauw. Hondevet wordt voor de vervaardiging van geitenledren handschoenen te Parijs gebruikt, en is ook geschikt tot het winnen van olie, als een goedkoop en waarschijnlijk surogaat voor de levertraan.

De afval van het wolscheren, waarin talk of vet eenig ingredient uitmaakt, levert de grondstof voor stearinekaarsen. Het bloed van het geslagte vee wordt voor de suikerraffinering, tot vervaardiging van het eenmaal beroemde Turksch rood en op vele andere manieren gebruikt De ossengal dient als reinigingsmiddel voor wol of lijnwaad, als geneesmiddel; bij de schilders om de ijvoren tafeltjes bij de miniaturen schoon te maken, om de teekeningen met krijt en potlood onuitwischbaar te doen worden en tot vermenging met zekere verwen. Vischschubben worden voor armbanden en sieraden en vischoogen voor niet ontloken knoppen bij het vervaardigen van kunstbloemen gebruikt. De afval van slagters en vilders worden op die wijze afgekookt, dat zij tot voeding voor honden en katten dienen. De Franschen koopen de oude beschrevene perkamenten, en geven ze in den vorm van geitenlederen handschoenen terug. Kalfspooten worden afgekookt om olie voor de lederbereiding te winnen; de schaapspooten voor de bereiding van haarolie. De afval van visch is op onze vischstations of op de markt, zoo als te Bellingsgate, altijd als meststof verkoopbaar. In den laatsten herfst leverde eene enkele haringbank, op de hoogte van Lowestoft, zulke eene, het verbruik tot voeding overtreffende hoeveelheid haring, dat de

visschers die voor 4 sh. 6 p. per ton aan de boeren verkochten. Menig schoon veld met hoppe in Kent is door eene bemesting met sprot en oude wollen lompen vruchtbaar gemaakt. Er zijn zekere kleine bruine huiselijke plaaggeesten, waarvan men de namen voor fatsoenlijke huisvrouwen niet eens durft uitspreken, en welke de vermomde benaming van B-flats dragen. Australie heeft het ongeluk zeer rijk in dit ongedierte te zijn en een ondernemende kolonist heeft het middel verzonnen daaruit eene nutige bruine verf te winnen. Nu wij weten, welke roode verf uit het cochenille insect te verkrijgen is, zoo schenken wij aan dit berigt ten opzigt van een ander klein insect, een onvoorwaardelijk vertrouwen. De kolonist zal een ware zegen voor de huismoeders en de reinheid der huizen zijn, wanneer het hem gelukt deze eigenaardige grondstof te benuttigen.

Wanneer de katoenspinners zich met de bewerking van de honderde millioenen ponden katoen onledig houden, welke de kooplieden van Liverpool en Glasgow jaarlijks koopen, zoo bekomt men vijf soorten van afval, die in de fabrijk verstrooid liggen: *strippings*, *flyings*, *droppings*, *blowings* en *sweepings*. Dit alles wordt zorgvuldig verzameld, niet bloot om de gezondheid en de zindelijkheid te bevorderen, maar omdat het eene geldswaarde heeft. De handelaars in den afval van katoen zullen u voor de strippings en flyings ongeveer de helft, of $^2/_3$ der waarde van het nieuwe katoen geven en voor de drie andere soorten een prijs van ongeveer $^1/_8$ $^1/_{10}$ van den oorspronkelijken prijs. Men neemt aan, dat niet ver beneden de 300,000 tonnen van zulken afval jaarlijks in Engeland voortgebragt wordt. Het wordt tot grove hemden en dekens verwerkt of aan de papierfabrijkanten verkocht, om met linnen lompen vermengd te worden. In de Vereenigde Staten verwerkt men den afval van het katoen voor *papiermaché* tot theebladen en andere meubelen. *Coix*, het vezelachtig omhulsel van den cocosnoot, gebruikt men als grondstof voor matten, zakken, touwwerk en andere artikelen, bijzonder waar het geldt om insecten te weren. Mos uit de wouden van het Missisipidal is van een uitgebreid gebruik bij de vervaardiging van zakken en balen, waarin het katoen verscheept wordt, en wanneer het deze dienst vervuld heeft, biedt de papierfabriekaadje eene nadere bron ter benuttiging aan.

(*Wordt vervolgd.*)

NIEUWSTIJDINGEN.

SOERABAIJA, 23 Augustus. Opgave der verschillende militaire posten, welke in het Bandjermassingsche rijk opgerigt zijn en door bentings met geschut verdedigd worden.

Bandjermassing	kommandant	kapt. Ullman.
Marta-Poera	»	Maj. Koch.
Marabanan	»	1e luit. Beekman.
Schans v. Tuill	»	Adjt. Sakket.
Amawang	»	Kapt. Koch.
Pantij Hambawang	»	Kapt. Rhode.
Barabei-io	»	»
Amounthaij	»	Kapt. van Oijen.
Moeara Tabalon	»	2e luit. v. d. Wijck.
Bata Tonko	»	Kapt. Boudier.
Plaijarij	»	Kapt. Ravenstein.
Tabonia	»	2e luit. Perné.
Pangarong	»	Kapt. Benschop.
Mongo-Taijo	»	1e luit. Cavaljé.
Kwala Kapoeas	»	2e luit. Perelaar.
Martaraam	»	Adjt. ond. Diederiks.
Kahajan	»	1e luit. Munters.
Tati-Hontaras	»	2e luit. Prinsen.
Baleh	»	1e luit. Eijpen.

Z. M. Zeemagt bestaat uit de volgende stoomschepen:

De *Suriname*,	komd.	luit. ter zee 1 kl.	v. d. Meulen.
De *Bali*,	id.	id	van der Velde.
De *Soembing*,	id,	id	Croes.

De *Admiraal van Kingsbergen*, kommandant de luit. ter zee 1ste klasse van Gennep.

Bovendien de gouvernements civiele stoomschepen.

De Kapitein *van Os.*

De *Bennet*, de *Kapoeas* en eenige gewapende kruisbooten.

(*Soer. Ct.*)

Soerabaija, 27 Augustus. Op den 30 September aanstaande zal te Sidho-Ardjo voor de derde maal eene veemarkt worden gehouden.

Het heeft de aandacht getrokken dat deze instelling aanvankelijk met zoo grooten aanvoer van vee uit die afdeeling-zelve gevoed, ook niet in naburige en meer verwijderde afdeelingen de gedachte heeft gaande gemaakt, om ook derwaarts vee ten verkoop te zenden, want het ligt toch in den aard der zaak, dat deze markten, niet van elders toevoer ontvangende, den veestapel uit die afdeeling zouden verminderen en alzoo tot staking eener zoo nuttige instelling leiden.

Wij vestigen daarop de aandacht en verwachten, dat door autoriteiten de noodige wenken zullen worden gegeven, die den Javaan zullen nopen van deze veemarkten gebruik te maken en, kan het zijn, aanleiding zullen geven, om meerdere dergelijke instellingen in het leven te roepen.

De massa slagtvee, die van Sumanap, en het groot getal ossen, dat van Bali naar Java wordt aangevoerd, alsmede eene belangrijke hoeveelheid karbouwen, die uit de residentie Bezoeki en de assistent-residentie Banjoewangi langs den grooten postweg worden vervoerd, zouden zoovele bronnen kunnen zijn, om deze veemarkten te voeden.

(*Oost-post*).

NEDERLAND.

— Aan de fabriek van de heeren Sterkman te 's Hage wordt vervaardigd, voor een industrieel in Oost Indie, een kolossaal ijzeren gebouw, dat dienen moet voor eene tabaksdroogerij, hetwelk eerstdaags naar zijne bestemming zal worden geexpedieerd.

— Voor eenige dagen heeft men in den stadspolder onder Finsterwold, bij het graven der mude voor de afwatering, in de klei een schip gevonden met turf geladen. Een en ander was nog geheel gaaf, hoewel het schip misschien reeds voor een paar honderd jaren gestrand of wel gezonken is.

— Eenige oneerbiedige spotvogels hebben het volgende grafschrift voor prins Jérôme, uitgevonden:

Hier ligt prins Jérôme, het slechtste sujet van het eerste keizerrijk, de braafste man van het tweede.

Weinige weken vroeger—vergeef mij dien romantischen vorm van mijne mededeeling, maar ik ben er toe verpligt om de zaak juist voort stellen— weinige weken vroeger had zich bij onzen grooten romanschrijver Jakob van Lennep een man aangemeld, die zich als Auguste Barbier bekend maakte; Auguste Barbier de dichter der vrijheid, wiens oden zoo te regt geroemd worden. Van Lennep had zich zijner aangetrokken, want de dichter, banneling uit zijn vaderland, verkeerde in armoede. Om hem degelijk en goed te helpen, verzocht de heer van Lennep zijn vriend Douwes Dekker, om de Rotterdammers, die met diens boek zoo hoog waren ingenomen, gelijk ieder man van verstand en smaak in Nederland, op te wekken tot eene bijdrage en Multatuli schreef de oproeping. Intusschen begaf zich Barbier naar den Haag, maakte zich ook daar aan de letterkundigen bekend en genoot ook van hen eenige hulp. Vervolgens vervoegde hij zich te Rotterdam bij den dichter Bogaers, die zeide, hem op krachtdadige, doeltreffende wijze te willen helpen, maar als voormalig regterlijk ambtenaar verzocht hij zijn paspoort te zien. Dit had Barbier verloren; hij noodigde den grijzen beschermer echter uit hem te volgen naar den Franschen Consul, en deze verklaarde niet te kunnen verzekeren, dat deze Auguste Bar-

hier werkelijk Auguste Barbier de dichter was, ofschoon hij ook geenszins het tegendeel kon bewijzen. Toen — nam de heer Bogaers afscheid en gaf berigt aan van Lennep en van Lennep aan Douwes Dekker. Maar deze had de bijeenkomst te Rotterdam belegd; en hij ging en hij sprak en hij reciteerde eene ode van Barbier, en allen waren regt verheugd hem eens gezien te hebben. Toen riep hij de hulp in voor den armen Auguste Barbier, en vele Rotterdamsche kooplieden vroeger elkaar wie dat was? Zoo zij iets geven wilden, Barbier was nu in Baden en — Bonsoir la compagnie. Men geloofde aan eene mystificatie en er had er ook waarschijnlijk eene plaats gehad, maar in de eerste en voornaamste plaats van onze letterkundigen. Zoover wij weten heeft er nog niemand iets naar Baden overgemaakt. Maar wij betreuren het, dat Multatuli hier, zonder het te weten of te willen, weder slagtoffer geweest is van zijn goed hart en zelf weder olie gegeven heeft aan hen, die het vuurtje stoken, waarop zij zijn karakter verbranden. (*J. B.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 6 Julij. Eergisteren is in het park Villiers, bij Neuilly, de 84ste verjaardag gevierd van de stichting der Americaansche republiek. De ambassadeur der Vereenigde Staten presideerde het feest en toonde in eene redevoering de nood zakelijkheid aan van een verbond tusschen de Vereenigde Staten en Frankrijk.

— De 3000 orpheonisten hebben bij hun vertrek uit Londen ieder een Franschen bijbel ten geschenke ontvangen; de ambtenaren der douanen in Frankrijk waren door dit groote aantal bijbels zoo verschrikt, dat zij die hebben aangehaald en in beslag genomen.

— De politie heeft aan een' uitgever alhier verboden, eene medaille ter eere van Garibaldi uit te geven.

— De in Polen en Hongarije heerschende beweging heeft aanleiding gegeven tot krachtige protesten van den kant der Russische regering. Deze beweging zou namelijk, naar men beweert, door Fransche agenten zijn in het leven geroepen, en het Russische kabinet heeft daaromtrent inlichtingen van den Franschen ambassadeur te St. Petersburg gevraagd. Ook heeft graaf Kisselew zich te dezen opzigte tot den heer Thouvenel gewend.

— Digt bij Pierrefonds is eene stad gevonden, bedolven onder de asch. Er is eene Romeinsche schouwburg ontdekt en een tempel aan Apollo gewijd.

— Men schrijft uit Marseille, dat er aldaar een feit is gebeurd, hetwelk bewijst, dat de haat, welke tusschen de Napolitanen en Piemontezen en vooral de Toskaners heerscht, sedert de laatste gebeurtenissen in Italie nog niet verminderd is. Twee vaartuigen, het eene onder Sardinische en het andere onder Napolitaansche vlag, lagen nevens elkander ten anker, sedert eenige dagen hadden de Toskaners beleedigende woorden tegen den koning van Napels laten hooren; de Napolitanen beantwoordden die en hieruit ontstond eene worsteling de Toskaners beklommen het Napolitaansche vaartuig, en na eene hevige vechtpartij rukten zij de Napolitaansche vlag af en scheurden ze aan flarden. De Napolitaansche kapitein heeft eene aanklagt bij zijn' konsul ingediend, en het Sardinische vaartuig is, op bevel der overheid, in beslag genomen. Gistren werd dit beslag op hooger bevel ingetrokken; doch men zegt, dat de Toskaansche equipage zich voor de justitie zal moeten verantwoorden voor de beleediging, welke zij der vlag eener bevriende natie heeft aangedaan. (*J. B.*)

DUITSCHLAND.

Weenen. Te Pisa is eene reactionnaire zamenzwering ontdekt, welke zich ten doel stelde om den groothertog van Toskane den terugkeer naar zijn staat mogelijk te maken. De reactionaire partij rekende, naar men verneemt, zoo zeker op een gunstig resultaat, dat reeds de dag bepaald zou zijn, waarop de groothertog zijn intogt te Florence zou houden. Verscheidene der zamenzweerders zijn in hechtenis genomen en aanzienlijke sommen moeten bij hen' gevonden zijn. Onder de gearresteerden bevinden zich vele geestelijken, terwijl men ook brieven bij hen heeft ontdekt die door hooggeplaatste personen te Rome geschreven zijn. Men zegt zelfs dat de kardinaal Antonelli gecompromiteerd is.

CHINA.

Volgens particuliere berigten van Hongkong van den 11den September jl. hebben de geallieerden op den 21sten Augustus het voornaamste der aan de Peiho gelegene forten aangevallen en na eene moedige verdediging van vier of vijf uur stormenderhand ingenomen met een verlies van driehonderd à vierhonderd man aan gesneuvelden en gewonden. Toen het lot van dit fort beslist was, hebben de bezettingen der overige forten zich overgegeven. De laatste mededeelingen behelzen, dat de bevelhebbers der geallieerde troepen en de plenipotentiarissen met een belangrijk gedeelte hunner manschappen zonder tegenstand te ondervinden tot Tien-Tsin zijn doorgedrongen. In den toestand der omstreken van Hongkong was geene verandering gekomen. Geruchten van overwinningen op de rebellen waren verspreid geworden, doch deze verdienden geen vertrouwen.

Aan den *North China Herald Extra* van 3 September jl. ontleenen wij nog het volgende:

Nadat er eene zorgvuldige verkenning gemaakt was, trokken de troepen, bestaande uit de artillerie, de genie, het 44ste regiment, het bataillon der Koninklijke mariniers en het 67ste rigiment, op den 20sten Augustus uit *Ton koo*, en bivouakkeerden gedurende den nacht in de effene vlakte, in front van het aan te vallen sterke fort, doch buiten het bereik van diens geschut.

Gedurende den nacht werden er batterijen aangelegd, aarden werken opgeworpen, en loopgraven gemaakt ten einde de nadering der aanvallers gemakkelijker te makken. Ligtkogels werden van tijd tot tijd uit het fort geworpen, welke een schoon gezigt opleverden, doch niet in staat waren om de geallieerde troepen aan den vijand te doen ontdekken,

Op den 21sten ongeveer te 3 uur 's morgens begon de artillerie in positie te komen; de genie met den regtervleugel der Koninklijke mariniers, welke de pontons en ladders droegen, volgden weldra en ten 5 ure waren het 67ste, 44ste en de rest van het bataillon mariniers in aantogt tegen den vijand. Het was een schoone en kalme morgen, — de vlakte geleek eene billiardtafel, doch was doorsneden met diepe slooten, en op sommige plaatsen zakte men tot over de knie in de modder. Er was genoegzaam licht, om de nadering der geallieerde troepen door de Chinezen te doen opmerken. Toen men binnen het bereik van hun geschut kwam, vielen weldra kogels rondom de naderende kolonnes.

Eene Fransche magt, bestaande uit 1300 man infanterie en artillerie, betrok eene gunstige positie, en het geschutvuur werd met eene schitterende uitwerking op den regter en linker vleugel geopend.

De infanterie kreeg bevel zich zoo veel mogelijk te dekken door op den grond te gaan liggen, ten einde de springende kogels en de barstende granaten te ontwijken, welke nu van drie andere forten kwamen, bezijden datgene, hetwelk aangevallen werd.

De goede bediening der artillerie, vooral der Armstrong kanonnen en der mortieren van 8 duim, werd weldra zigtbaar; ieder schot kwam in de werken, en de zware granaten barsten met eene ontzettende naauwkeurigheid. Ongeveer ten 7 uur sprong het groote magazijn in de lucht, met een slag, welke die der artillerie verre overtrof; het was een verheven schouwspel, hetwelk niet ligt zal kunnen beschreven, noch vergeten worden door degenen, die er ooggetuigen van waren; doch de vijand hervatte zijn vuur, en legde eenen merkwaardigen moed aan den dag in de verdediging van zijne zaak.

De Fransche en Engelsche infanterie sloten zich langzamerhand aan één, — de eerste met het 67ste en de regter vleugel van het 41ste regiment.

Al tiraillerende trokken zij vooruit, hun vuur openende op de wallen en de schietgaten. De gewonden werden spoedig naar achteren gebragt.

Bewonderenswaardig was het moedig gedrag der Chinesche koelis gedurende het gevecht; met het aanbrengen van amunutie kon niemand zich beter dan zij gedragen hebben.

De pontons beantwoordden niet aan het doel, hetzij dat ze beschadigd waren, hetzij door den aard der hinderpalen, en werden nedergelegd. De mariniers brągten nu de ladders naar den regtervleugel, waar de Franschen beproefden over te komen; en wierpen de ladders over eene aldaar aanwezige sloot. Eene menigte manschappen maakten hiervan als bruggen gebruik om over te komen, terwijl anderen tot aan de hals in het water staande, de ladders ondersteunden. De ligte bamboezen ladders der Franschen waren gemakkelijk op te stellen, en hierop gingen de bondgenooten, Engelschen en Franschen, ter bestemming voort.

Zoo ver men kon zien, waren de Franschen het eerst op de wallen, doch de Engelschen kwamen het eerst binnen dezelve, door een wijd schietgat binnen te kruipen.

Op hetzelfde oogenblik werd aan de hoofdpoort eene ingang bewerkstelligd en de vaandels van het 67ste regiment werden gezien, wapperende te midden hardnekkige worsteling binnen de wallen, om de eervolle positie te behouden, welke zij veroverd hadden. De ondersteuningstroepen drongen steeds op; het kanonvuur aan de zijde der geallieerden hield op, en de eenige schoten, welke nog gehoord werden, waren die binnen het fort, terwijl de verdedigers ontmoedigd terugtrokken voor den ontembaren moed der barbaren.

Het fort gaf zich ongeveer te half negen ure over. Zijne ligging, welke die der anderen beheerscht, was oorzaak, dat ook de overige forten aan beide zijden der rivier gelegen, aan de bondgenooten werden overgegeven.

Bijna alle de kanonnen, welke tot de *Cormorant*, *Lee* en *Plover* behoord hadden, en bij den aanval in het vorige jaar gezonken waren, werden binnen het fort op de wallen gevonden.

Eenigen tijd te voren had een gevecht plaats gehad, waarbij de Tartaarsche kavallerie zich moedig gedragen had, bij het chargeren op twee stukken geschut der batterij van *Stirling*. Zij werden geslagen door het eskorte, bestaande uit 30 der *Fanes Horse* onder den luitenant *Macgreger*, die zelf ernstig gewond werd. Van tijd tot tijd naderden de Tartaren tot op 400 ellen niettegenstaande het hevige vuur der batterijen, buksen en raketten, doch werden steeds in groote verwarring teruggedreven. (*J. C.*)

Wij plaatsen het ondervolgende stuk zoo als het ons toegezonden werd en hebben in stijl en spelling niets veranderd, eens deels om niets van het eigenaardige te doen verloren gaan, en ander deels omdat dieselfde opmerkingen ook uit onze pen reeds gevloeid waren, toen wij het gegevene bevel vernomen hadden. Om dieselfde reden, voegen wij er ook niets bij, daar de inzender, hoewel een chinees, volgens onze meening, een werkelijk bestaand ongerief aanwijst, dat wel verdiende *eerst* uit den weg geruimd te werden.

De Redactie.

Ingezonden stukken.

Mijnheel Letacteul,

Ik ben chinees man, wonende te Pathang, ik ben zeel boos met Kapthain Chinees te Pathang, *hij maak zekel misbluik van naam van kompangé. — Ik zóó boos, mijn buulman zegt mij schlijf maal aan U Mijnheel Letacteul, en alle man weet hoe Kapthain Chinees te Pathang maak misbluik van naam van Kompangé, om alme chinees man als ik, bang te maken.*

Ik wil U zeggen mijnheel Letacteul.

Ik heb klein steenen huis met atap gedek in chineesche kamp, kapthain zeg mij "Lodie Kompangé *jij moet atap weg nemen, en met pannen dekken." Ik zeg »Haija! Kapthain, ik geen geld, ook kan geen pannen klijgen. "Kapthain zeg, kan niet helpen — moet —* Lodie Kompangé." *Ik zeel boos met Kapthain, ik zeg aan mijn buulman »Haija! die Kapthain zeg" "* "Lodie Kompangé" *", dat is niet waal, Kompangé niet onbillijk, Kompangé goed, hoe kan Kompangé oldel geven, chinees man moet met pannen dekken, en Kompangé eigen huizen met atap gedekt." Mijn buulman, olang buloe, hij weet niets, hij vlaag mij waal Kompangé's huizen, ik zeg. »Dlie gloote huizen met zoo veel koyang zout, een koyang zout f 240.—, alle dlie gloote huizen van hout met atap gedek. Een geld-kwanto met veel millioen, in steen huis met atap gedek. Een Lesidentie kwanto met veel pampiel van veel belang, ook Weeskama boeken, in planken huis met atap gedek. Een Luad van Justitie met veel eigendoms bewijs en zoo veel Legistel in planken huis met atap gedek." Mijn buulman zeg »Haija! Hotfolodom! ik zie nu Kapthain maak jou bang met* "Lodie Kompangé" *schlijf aan mijnheel Letacteul, alle man zie en Kapthain niet meel zoo doen, Kapthain bang en jij blijf net als Kompangé met atap dak!"*

Mijnheel Letacteul

Ik alme man.

Lim Tiam seng.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER te PADANG van den 6 tot en met den 13 Oct. 1860.

Aanvoer.

Van Mandar per praauw *Zoop*, Nacoda *Oewa Masee.*
20 pikols ged. visch, 231. 08 | 20 corg. mandar sarongs. *De Gezagvoerder.*

Van Nederland per Ned. schip *Anna Maria Welhelmina* gezag. *L. Sontag Winkler.*
6000 roode pannen, 8620 blaauwe pannen, 350 hoekvorsten, 30 bakken. *van den Droeke* 1 kist kramerijen, 10 kisten manufacturen, 47 kisten provisien, 200 vatjes boter, 1 blikke doos. *P. van Overzee &Co.* 144 kisten manufacturen, 6 balen molton deken,s 1 kist kramerijen, 1 kist provisie, 1 kist echantillons, 191 collies bier, 8 monster kistjes. *H. van Ryckevorsel &Co.* 48 kisten bier, 7 kisten & 1 pak ijzerwerk. *Diepenhorst.* 7 kisten spiritus, 50 kelders lijnolie, 25 kistjes ged. vruchten, 2 kisten pruimedanten, 5 kisten krenten, 6 kisten chocolaad. *Paine Stricker &Co.* 200 vatjes koopmanschappen, 77 kisten manufacturen, 12 balen koopmanschappen, 50 vaten meel, 5 monster kistjes, 4 vaten & 404 bundels staal, 100 stuks hammen, 400 kelders genever. *Purvis &Co.* 1 kist ijzerwaren, 6 kisten provisie, 1 vaatje azijn, 1 vaatje andijvie, 2 vatjes haring, 12 vatjes boter. *Koopmans.* 1 kistje diverse *Kroezen*, 2 kistjes diversen. *Ludeking*— 1 kist diverse. *J. J. de Weijer.*— 1 pak & 1 kist diverse. *Wiltens.*— 1 kist boeken. *van Geelen.*— 4 kisten wijn. *Jacobson.*— 3 kisten wijn.— *Ravenstein*, 2 kistjes kramerijen. *Zadelhoff.*— 2 kisten schoenmakerwerk. *Goldie.*— 1 pakket. *Kloppenburg.*— 1 kistje tuin zaden. *der Kinderen.*— 2 kisten boeken, 2 kisten koopmanschappen, 1 kistje diverse. *Order.*

Van P. Pinang, per Amer. schip *Revely* gezag. *D. Plumer.*
4864 pikols suiker, 536 pikols rotting, 1007 pikols peper, 300 pikols sago meel, 1840 pikols tin, 100 pikols notenmuscaat, 10 pikols foelie, 624 pikols huiden, 39 pikols kassia. *Purvis &Co.*

Uitvoer.

Naar Batavia via Benkoelen per Ned. Ind. stoomboot *Kon. der Nederlanden* gez. *E. Lewis*
1 pakje inh. teeken haken, 1 kist boeken. *Slaterus voor van der Palm.* 52 ps. drills, 400 ps. cotonetten, 80 ps. ginghams, 27 ps. broekenstof, 15 corg. geweven sarongs. *Purvis &Co.* 100 ps. ginghams, 450 ellen laken, 5 kelders genever. *P. van Overzee &Co.* 13 thails goudwerk. *Tjoa Lok.* 300 pikols zwarte peper, 10 pikols was, 54 pikols gomelastiek. *Tjoa Seng.* 240 pikols witte peper, 200 pikols rijst. *W. Theuvenet.* 150 pikols rijst. *Abdul Lapiet.* 2 kisten diverse lijnwaden, 14 pikols Java uijen, 8 doz. kastor olie, voor Benkoelen. *Aydiet.*

Naar Nederland per Ned. schip *Mary Helligonda* gezag. *F. J. J. Bouman.*
9000 pikols koffij, 133. 27 | 100 pikols rotting, 1713. 60 | 100 pikols zwarte peper, 842 ps. runder huiden, 376 ps. buffel huiden, 50 pikols witte peper, 121 pikols kassia, 30. 92 | 100 pikols gutta-percha, 118. 28 | 100 pikols gom-elastiek. *Agent NHM.*

SCHEEPSBERIGTEN.

AANGEKOMEN.

Den 7 Oct. Ned. schoener brik *Anna Maria Welhelmina* gezag. *L. Sontag Winkler* van Amsterdam den 15 Junij 1860 bestemd voor Padang groot 260 tonnen, bemand met 12 koppen. passagier de Heer W. F. H. Calicher. *Agent Purvis &Co.*

Den 11 Oct. Amer. schip *Revely* gezag. *David Plumer*, van Poelo-Pinang den 26 Sept. jl. bestemd voor Padang via New-York, groot 332. 1 | 2 lasten.

VERTROKKEN.

Den 8 Oct. Z. M. schroefkorvet *Princes Amelia* kapt. luit. ter zee *A. J. Kroef* naar de Noordelijk afdeeling.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN OP HEDEN.

Ned. Z. M. schoener brik *Macassar*	kom. luit. ter zee 1ste kl.	*Stort.*
Ned. Ind. schoener *Padang*	gezagv.	*Sidien*
Ned. Ind. schoener *Maria Catharina*	"	*Radjidien.*
Ned. schip *Anna Maria Welhelmina*	"	*L. Sontag Winkler.*
Amer. schip *Revely*	"	*D. Plumer.*

ADVERTENTIEN in het Bijvoegsel.

☞ *Voor elk artikel in deze Courant voorkomende, stelt zich verantwoordelijk voor de wet*

R. H. VAN WIJK *Rzn.*

Gedrukt te *Padang* bij R. H. van WIJK Rzn.

BIJVOEGSEL

BEHOORENDE BIJ HET

PADANGSCH NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

Zaturdag, 13 October 1860, No. 41.

Vertrokkene personen.

Oct. 1 H. A. MESS. *Cont. 1ste kl.* en echtgenoot en twee kinderen van *Padang* naar *Singkel*.... id. C. G. L. MENNING, *klerk* van *Padang* naar *Sibogha*,... id. J. GALEGER *klerk* van *Padang*. naar *Sibogha*.... twee jonge Jufvrouwen MALLIJ, van *Padang* naar *Sibogha*.

4 October. J. C. GIESKER *Koopman* van *Padang-Pandjang* naar *Padang*.... 7 Oct. PIEPER *Majoor*, en familie van *Padang* naar *Padang-Pandjang*.... BLOEM *Kapitein*, en familie van *id.* naar *idem*.... SCHONERMARCK *Controleur* van *Boea* naar *Padang*.... 11 Oct. idem *idem*. van *Padang* terug naar *Boea*.

(Voor het land.)

Debiteuren aan het Vendu-kantoor alhier, over de maand Junij jl. worden bij deze herinnerd dat de aanzuivering van hun debet uiterlijk voor ulto. dezer ten Vendukantore moet geschieden.

PADANG 12 *October* 1860.

De Vendumeester,
K. F. STIJMAN.

ADVERTENTIEN

BIRTH.

The wife of *Lie Djitseng*, of a DAUGHTER.

PADANG 7th October 1860.

Outvangen:

Diverse Fransche geprepareerde Vleeschen en Groenten in blikken. Als

VLEESCHEN.

SAUCISSES FRAICHES, VEAU ROTI, ANDOUILLETTES BOEUF BRAISÉ VEAU au TOMATES, JULIENNE, VEAU AUX PETITS POIS, BOUDINS NOIRS, PIEDS de MOUTON, BEEFSTECK SAUTÉ, RILLETTES de TOURS, OREILLES de VEAU, FILET MIGNON de BOEUF, BOEUF à l'ècarlate, BOEUF en DOUBE, VEAU en CARBONNADE, SALMIS d'ALOUETTES, PATÉ de SAUMON TRUFFÉ, FILET MIGNON de PORC, SALMIS de SARCELLES, MACEDOINE.

GROENTEN.

CHOUX accomodés, HARICOTS VERTS, OSEILLE, CHOUX au naturel, CHAMPIGNONS au naturel, POINTES d'ASPERGES, CAROTTES au jus, PETITS POIS au SAIN DOUX, OSEILLE pure, CELERI au jus, CHAMPIGNONS accomodés, CHICORÉ accomodés, SALSEFIS, LAIT DOUX en SALSEFIS accomodès.

Daniëls.

HAMMEN

a f 11 CONTANT.

bij

C. A. A. GEENEN.

VENDUTIE.

Zaturdag 20 October 1860.

bij

P. van OVERZEE & Co.

van PROVISIEN, DRANKEN, JAPANSCH VERLAKT enz. enz. enz.

Ontvangen per *JULIE:*

NIEUWE IJZEREN BRANDKASTEN

van diverse dimentien en prijzen.

bij

P. van OVERZEE & Co.

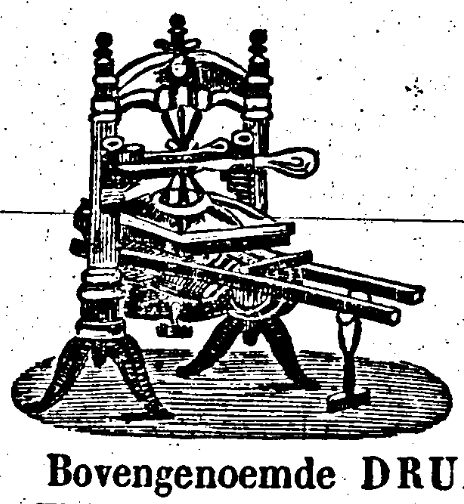

BOEK- EN COURANT DRUKKERIJ

VAN

R. H. van Wijk Rzn.

TE PADANG.

Bovengenoemde DRUKKERIJ is wederom door *NIEUWE* LETTERSOORTEN, BLOEMEN EN

VIGNETTEN

aanmerkelijk uitgebreid geworden.

De DRUKLOONEN worden UITERST BILLIJK berekend.

Tarief op franco aanvrage verkrijgbaar.

LET WEL.

De ondergeteekende is nog genegen TEGEN VOORUITBETALING abonnementen op alle bestaande HOLLANDSCHE, ENGELSCHE, FRANSCHE en DUITSCHE

COURANTEN EN TYDSCHRIFTEN

voor 1861.

aantenemen.

Men wordt echter beleefd verzocht vóór den *20sten* dezer de bestellingen te doen.

Padang den 5 October 1860.
R. H. van Wijk, Rzn.

Correspondentie.

Het stuk uit T..., handelende over *»de voorgenomen vestiging der Mormonen, onder leiding van* GIBSON, *op* SUMATRA kan eerst *dan* geplaatst worden wanneer *de* NAAM *van den schrijver* der REDACTIE eenig *vertrouwen kan geven.*

X. verwijzen wij naar het *»Tijdschrift van Nederlandsch Indië* hetwelk in den laatsten tijd eenige van *die* SUMATRA ZAKEN in zijne *»VARIA"* opnam. De uitgever is niet *brani* om zulke *waar-* of *onwaarheden* in zijn blaadje te behandelen. Men bedenke dat *hij* voor *ieder* artikel in de Courant voorkomende VOOR DE WET *VERANTWOORDELIJK* is!

Het stuk van de *»menschen vriend"* kan NIET geplaatst worden, aangezien het de Redactie voorkomt dat er in den laatsten tijd reeds al te veel *»Over den militair in Indië"* geschreven is.

Nog gelooft de Redactie, zich overtuigd te mogen houden dat de geest onder de militairen op SUMATRA *niets te wenschen overlaat!*

Het stuk van J., *over de Schutterij*, is in overweging.

Gedrukt te *Padang* bij R. H. van WIJK Rzn.